

OBRAZLOŽENJE

Prijedloga odluke o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente za izvrsnost

I. Pravni temelj

Ovlaštenje Gradske skupštine Grada Zagreba za donošenje Odluke o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente za izvrsnost sadržano je u članku 41. točki 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21 i 11/21 – pročišćeni tekst) koja propisuje da Gradska skupština donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba.

II. Ocjena stanja, osnovna pitanja koja se trebaju urediti i svrha koja se želi postići uređivanjem odnosa na predloženi način

Pružanje financijske podrške učenicima i studentima čini važnu dimenziju u ostvarivanju prava na obrazovanje. Programi stipendiranja s jedne strane teže nagrađivanju dosadašnjih učeničkih zalaganja i postignuća te razvoju njihovih talenata, ali jednako važno, teže smanjivanju postojećih nejednakosti u pristupu različitim društvenih skupina pravu na obrazovanje. Iz tih razloga, posebno je važno da se prilikom osmišljavanja programa stipendiranja uzmu u obzir specifične potrebe i interesi skupina koje se nastoji podupirati te da se kriteriji stipendiranja podešavaju u skladu s promjenama u lokalnoj zajednici kao i promjenama u području odgoja i obrazovanja. S ovim ciljem pristupilo se izmjenama odluka o stipendiranju učenika i studenata u Gradu Zagrebu.

U protekloj školskoj godini su stipendijski programi, njih 7 koje Grad provodi, obuhvatili 921 učenika i studenata, a ukupni godišnji trošak svih stipendija iznosi približno 38.000.000 kuna. Tako široko postavljeni sustav stipendiranja s godinama je, međutim, iskazao brojne neujednačenosti i nedovoljnu efikasnost u postizanju željenih ciljeva. Od 921 dodijeljenih stipendija, 478 stipendija je bilo dodijeljeno u programu stipendija za izvrsnost. Nadalje, iznosi učeničkih stipendija su varirali od 1.000 kuna za učenike prvih razreda strukovnih škola do 3.104 kune za učenike u programu stipendija za izvrsnost. Studentske stipendije za izvrsnost iznosile su 4.268 kuna i bile su veće od studentskih stipendija u programima za pripadnike romske nacionalne manjine, studente s invaliditetom i studente nižeg socioekonomskog statusa. Niti stipendijski program za deficitarna zanimanja ne može se ocijeniti učinkovitim, što se najbolje ogleda u stipendijskom programu za medicinske sestre i tehničare za kojeg u protekloj godini nije bilo interesenata. Uz to, uvjeti za pristup natječajima za stipendije nisu bili ujednačeni.

Uzevši sve ovo u obzir, temeljni cilj izmjena programa stipendiranja Grada Zagreba je jačanje socijalne dimenzije stipendiranja, odnosno udjela stipendija koje se dodjeljuju ranjivim skupinama i deficitarnim zanimanjima u odnosu na stipendije za izvrsnost. Osim toga, cilj je i povećati broj novih stipendista, kao i ukupni broj korisnika stipendija. Nadalje, posebna je pažnja usmjerena motiviranju učenika i budućih studenata za odabir deficitarnih zanimanja, na obostrani interes Grada i korisnika stipendije, a s ciljem umanjevanja jaza između obrazovnih kvota i potreba tržišta rada. Posebno se, uz stipendiranje učenika strukovnih škola, uvodi i stipendiranje studenata za ona deficitarna zanimanja za koja je potrebno visokoškolsko obrazovanje. Na kraju, cilj je predloženih izmjena ujednačiti kriterije za dobivanje stipendija, kao i iznos stipendiranja. Prema ovom prijedlogu, status učenika je jedinstven kroz sve programe stipendiranja, i određen je visinom stipendije od 2.700 kn neto mjesečno. Analogno tome, status studenata je jedinstven kroz sve programe stipendiranja i iznosi 3.800 kn neto mjesečno.

Donošenje Odluke o Stipendiji Grada Zagreba za učenike i studente za izvrsnost predlaže se po **hitnom postupku** kako bi u propisanom roku započeo postupak dodjele Stipendije Grada Zagreba za učenike i studente za izvrsnost.

III. Sredstva potrebna za provođenje Odluke

Za provođenje ove odluke sredstva su osigurana u Proračunu Grada Zagreba za 2021. i Projekciji Proračuna za 2022. i 2023.

IV. Obrazloženje odredaba Odluke

Člankom 1. utvrđuje se sadržaj odluke i navodi se rodna odredba.

Člankom 2. određuje se da je naziv Stipendije: Stipendija Grada Zagreba za izvrsnost.

Člankom 3. utvrđuje se da se sredstva za Stipendiju osiguravaju se u proračunu Grada Zagreba te da mjesečna stipendija iznosi 2.700,00 kuna neto za učenike i 3.800,00 kuna neto za studente.

Člankom 4. propisuje se da broj stipendija za dodjelu utvrđuje svake godine gradonačelnik Grada Zagreba ovisno o sredstvima osiguranim u proračunu Grada Zagreba, a ukupan broj stipendija za studente raspoređuje se na znanstveno-istraživačke i umjetničke studije razmjerno njihovoj zastupljenosti na Sveučilištu u Zagrebu, prema ukupnoj upisnoj kvoti Sveučilišta u Zagrebu s time da se udio studenata umjetničkih studija množi brojem dva te da se od predviđenog broja stipendija za studente četvrtina Stipendija dodjeljuje studentima koji su prvi puta upisali prvu godinu preddiplomskog ili integriranog studija.

Člankom 5. propisuje se da pravo sudjelovanja na natječaju za dodjelu Stipendije imaju učenici i studenti koji ispunjavaju sljedeće uvjete:

A) učenici:

- da su državljani Republike Hrvatske;
- da su redoviti učenici trećeg ili višeg razreda srednje škole u Gradu Zagrebu odnosno Zrakoplovne tehničke škole Rudolfa Perešina u Velikoj Gorici;
- da imaju prijavljeno prebivalište u Gradu Zagrebu neprekidno najmanje jednu godinu prije objave natječaja;
- da su završili prethodne razrede srednje škole s odličnim uspjehom;
- da nisu, osim iz opravdanih razloga, ponavljali razred u srednjoj školi.

B) studenti:

- da su državljani Republike Hrvatske;
- da su redoviti studenti sveučilišnih preddiplomskih, diplomskih i integriranih studija u Gradu Zagrebu ili na nekoj sastavnici Sveučilišta u Zagrebu;
- da imaju prijavljeno prebivalište u Gradu Zagrebu neprekidno najmanje jednu godinu prije objave natječaja;
- za studente prve godine, da su iz obveznih predmeta na državnoj maturi ostvarili ukupan prosjek ocjena najmanje 4,0;
- za studente, koji su u prethodnoj akademskoj godini bili upisani na taj studij ili, ako se radi o diplomskom studiju, na neki od preddiplomskih studija (u daljnjem tekstu: studenti ostalih godina), da su osim iz opravdanih razloga, u prethodnoj akademskoj godini ostvarili najmanje 40 ECTS bodova s ukupnim prosjekom ocjena najmanje 4,0 ili se nalaze u 10% najuspješnijih studenata na studijskom programu;
- da u akademskoj godini za koju se Stipendija dodjeljuje nisu upisali mirovanje studentskih obveza.

Člankom 6. propisuje se da se Stipendija dodjeljuje na temelju provedenog natječaja u skladu s Odlukom te da natječaj za dodjelu Stipendije provodi Povjerenstvo za dodjelu Stipendije Grada Zagreba za izvrsnost, a imenuje ga Gradonačelnik i to šest članova iz redova znanstvenih, obrazovnih, stručnih i drugih javnih djelatnika, dok je pročelnik nadležnog gradskog upravnog tijela član Povjerenstva po položaju.

Člankom 7. određuje se da stručne i administrativne poslove za Povjerenstvo obavlja nadležno gradsko upravno tijelo.

Člankom 8. utvrđuje se da gradonačelnik raspisuje i objavljuje natječaj svake godine najkasnije do kraja studenoga te da se natječaj objavljuje na web-stranici Grada Zagreba.

Člankom 9. određuje se da tekst natječaja sadrži: naziv tijela koje raspisuje natječaj, trajanje natječaja, naziv gradskog upravnog tijela kojemu se prijave podnose, uvjete i kriterije za utvrđivanje liste kandidata za dodjelu Stipendije, popis dokumentacije kojom se dokazuje ispunjavanje uvjeta za dodjelu Stipendije, oznaku školske/akademske godine za koju se Stipendija dodjeljuje, rok u kojem će biti objavljeni rezultati natječaja, iznos i broj Stipendija te prava i obveze korisnika Stipendije.

Člankom 10. propisuje se da su kriteriji za utvrđivanje liste kandidata za dodjelu Stipendije učenicima i studentima uspjeh u školovanju, odnosno studiju i izvanastavna i izvanškolska postignuća te da se kriteriji izražavaju bodovima.

Člankom 11. propisuje se da se uspjeh u školovanju učenika boduje brojem bodova jednakim dvostrukom iznosu prosječne ocjene prethodnog razreda zaokruženim na dvije decimale.

Člankom 12. određuje se da se izvannastavna i izvanškolska postignuća učenika u prethodne dvije školske godine u jednom od nastavnih predmeta u području znanosti, umjetnosti ili sporta boduju na sljedeći način:

- a) sudjelovanja na državnim natjecanjima 1 bod;
- b) sudjelovanja na međunarodnim natjecanjima 2 boda;
- c) druge vrijedne nagrade i priznanja 2 boda;
- d) sudjelovanja na svjetskim natjecanjima 3 boda;
- e) nagrade na državnim natjecanjima 4 boda;
- f) nagrade na međunarodnim natjecanjima 5 bodova;
- g) nagrade na svjetskim natjecanjima 6 bodova,

Nadalje se propisuje da se pod državnim, međunarodnim i svjetskim natjecanjem podrazumijeva natjecanje kojem je prethodila selekcija natjecatelja na nižim razinama natjecanja (za državno natjecanje to je županijsko natjecanje, a za međunarodno i svjetsko natjecanje to je državno natjecanje), a za natjecanja u sportu državna i međunarodna prvenstva te da se učeniku koji je sudjelovao na državnom, međunarodnom i svjetskom natjecanju i učeniku koji je osvojio više nagrada na tim natjecanjima u jednom od nastavnih predmeta u području znanosti, umjetnosti ili sporta, boduje se najvrjedniji rezultat, a ako učenik postiže rezultate u više nastavnih predmeta u područjima znanosti, umjetnosti ili sporta, boduje se najvrjedniji rezultat u svakom nastavnom predmetu. Također je određeno da učenik dobiva jedan bod ako je redovan učenik još jedne škole ili student nekog visokog učilišta.

Člankom 13. propisuje se da Povjerenstvo rangira kandidate za dodjelu Stipendije za učenike na temelju bodova ostvarenih prema uspjehu u školovanju i izvannastavnim i izvanškolskim postignućima učenika u prethodne dvije školske godine u jednom od nastavnih predmeta u području znanosti, umjetnosti ili sporta.

Člankom 14. određuje se da se uspjeh u školovanju za studente prve godine studija boduje brojem bodova jednakim zbroju prosječne ocjene završnog razreda srednje škole i prosječne ocjene ostvarene iz obveznih predmeta na državnoj maturi zaokruženom na dvije decimale, a za studente ostalih godina, brojem bodova jednakim umnošku ukupnog broja ostvarenih ECTS bodova u prethodnoj akademskoj godini s prosječnom ocjenom ostvarenom na ispitima položenima u prethodnoj akademskoj godini zaokruženom na dvije decimale podijeljeno s prosječnom ocjenom svih studenata prethodne godine studijskog programa zaokruženom na dvije decimale.

Člankom 15. određuje se da se izvannastavna postignuća studenata prve godine vrednuju sukladno vrednovanju izvannastavnih i izvanškolskih postignuća učenika, a da se izvannastavna postignuća studenata ostalih godina ostvarena u prethodnoj godini boduju na sljedeći način:

- a) objavljen rad u znanstvenim i stručnim časopisima, izlaganje na znanstvenoj ili stručnoj konferenciji, sudjelovanje u znanstvenom ili stručnom projektu 1 bod;
- b) nagrada na značajnim natjecanjima 1 bod;
- c) vrijedno priznanje 1 bod

te da student dobiva jedan bod ako je za akademsku godinu za koju podnosi prijavu na drugom studiju ostvario najmanje 40 ECTS bodova u prethodnoj akademskoj godini.

Člankom 16. propisuje se da Povjerenstvo rangira kandidate za dodjelu stipendija za studente prve godine na temelju bodova ostvarenih prema uspjehu u školovanju te izvannastavnim i izvanškolskim postignućima učenika u prethodne dvije školske godine u jednom od nastavnih predmeta u području znanosti, umjetnosti ili sporta, a za studente ostalih godina na temelju bodova ostvarenih prema uspjehu u školovanju i izvannastavnim postignućima u prethodnoj godini studija.

Člankom 17. određuje se da prijedloge triju odvojenih lista za dodjelu Stipendije: rang liste za učenike, rang liste za studente prve godine i rang liste za studente ostalih godina, utvrđuje Povjerenstvo, a Gradonačelnik će, na prijedlog Povjerenstva, povećati broj Stipendija ako dva ili više kandidata kao zadnji na prijedlogu pojedine liste kandidata ostvare jednak broj bodova.

Također se određuje da iz jednog kućanstva Stipendiju mogu ostvariti najviše dva kandidata s time da kandidati za dodjelu Stipendije ne mogu ostvariti Stipendiju za već stečenu razinu obrazovanja.

Člankom 18. određuje se da se Prijedlozi rang lista s popisom kandidata čije su prijave potpune, pravovremene i ispunjavaju uvjete natječaja, ali nisu ostvarili dovoljan broj bodova za uvrštavanje na rang listu, objavljuju na web-stranici Grada Zagreba u roku od 60 dana od dana isteka roka za podnošenje prijava, a objavljuje se i popis podnositelja čije su prijave nepotpune, nepravovremene i koji ne ispunjavaju uvjete natječaja. Svaki kandidat može podnijeti pisani prigovor na prijedlog liste gradonačelniku putem nadležnog gradskog upravnog tijela u roku od 8 dana od dana objavljivanja prijedloga lista kandidata i popisa ostalih podnositelja, a Gradonačelnik o prigovoru odlučuje zaključkom koji je konačan.

Člankom 19. propisuje se da gradonačelnik utvrđuje konačne liste za dodjelu Stipendije te da na temelju konačnih lista za dodjelu Stipendije gradonačelnik ili osoba koju on ovlasti i kandidat ili osoba koja zastupa kandidata, sklapaju ugovor o korištenju Stipendije, a ugovor o korištenju Stipendije sadrži: ime, odnosno naziv ugovornih strana, naziv škole odnosno studija za koji je odobrena Stipendija, iznos Stipendije, vrijeme za koje se Stipendija dodjeljuje, školsku/akademsku godinu za koju se Stipendija dodjeljuje, obvezu korisnika Stipendije da radi na području Grada Zagreba, način i uvjete vraćanja Stipendije u slučaju neispunjavanja obveza iz ugovora te druga prava i obveze ugovornih strana.

Člankom 20. određuje se da se Stipendija dodjeljuje za tekuću školsku ili akademsku godinu za deset mjeseci, odnosno pet mjeseci ako u tom roku prema nastavnom planu škole ili studijskom programu za koji je Stipendija odobrena, završava nastavni plan korisnika Stipendije te da korisnik Stipendije ne može istodobno biti korisnik neke druge novčane stipendije financirane javnim sredstvima.

Člankom 21. utvrđuje se da se Stipendija isplaćuje mjesečno za prethodni mjesec.

Člankom 22. propisuje se da su se korisnici Stipendije nakon završenog školovanja obvezni zaposliti i raditi na području Grada Zagreba najmanje onoliko vremena koliko su primali Stipendiju te da korisnik Stipendije, uz suglasnost davatelja Stipendije, može prihvatiti i zaposlenje na području Republike Hrvatske, čime se oslobađa obveze rada na području Grada Zagreba. a obveza zapošljavanja prestaje ako je korisnik stipendije prijavljen u evidenciji nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje duže od šest mjeseci.

Člankom 23. utvrđuje se da je stipendist je dužan vratiti primljeni iznos Stipendije ako je pravo na Stipendiju ostvario na temelju neistinitih ili krivotvorenih podataka, ako je za trajanja ugovora o korištenju Stipendije primao novčanu stipendiju drugog stipenditora financiranu javnim sredstvima, ako iz neopravdanih razloga, koje procjenjuje Povjerenstvo, ne završi razred za koji je primao Stipendiju, odnosno ako u akademskoj godini za koju je primao Stipendiju iz neopravdanih razloga ostvari manje od 40 ECTS ili naknadno upiše mirovanje ili odustane od studija, ako se nakon završenog školovanja ne zaposli u Gradu Zagrebu odnosno, ako se bez suglasnosti davatelja Stipendije zaposli izvan Grada Zagreba na području Republike Hrvatske te ako bez opravdanog razloga i u roku ne dostavi podatke o zaposlenju.

Člankom 24. utvrđuje se da korisnici Stipendije koji su Stipendiju ostvarili sukladno Odluci o Stipendiji Grada Zagreba za izvrsnost (Službeni glasnik Grada Zagreba 11/18, 18/19 / 21/21) nastavljaju koristiti Stipendiju sukladno odredbama te odluke.

Člankom 25. određuje se da stupanjem na snagu ove odluke prestaje važiti Odluka o Stipendiji Grada Zagreba za izvrsnost (Službeni glasnik Grada Zagreba 11/18, 18/19 i 21/21) i) i Odluka o Stipendiji Grada Zagreba za nagrađene učenike srednjih škola na međunarodnim natjecanjima (Službeni glasnik Grada Zagreba 9/08 i 22/09).

Člankom 26. utvrđuje se da odluka stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Službenom glasniku Grada Zagreba, sukladno odredbi članka 120. stavka 3. Poslovnika Gradske skupštine Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/09, 6/13, 7/14, 24/16 – ispr., 2/17 i 9/17 - pročišćeni tekst, 13/18, 20/18-ispr., 2/19, 8/21, 11/21-pročišćeni tekst i 17/21-ispr.) kojim je propisano da se iznimno, odlukom i drugim općim aktom može iz osobito opravdanih razloga odrediti da stupaju na snagu prvoga dana od dana objave. Razlog stupanja na snagu odluke prvoga dana od dana objave u Službenom glasniku je potreba da se odluka počne što prije primjenjivati jer se natječaj za dodjelu Stipendije Grada Zagreba za izvrsnost učenicima za školsku godinu 2021./2022., natječaj za dodjelu Stipendije Grada Zagreba za izvrsnost studentima prve godine sveučilišnog preddiplomskog i sveučilišnog integriranog preddiplomskog i diplomskog studija za akademsku godinu 2021./2022. i natječaj za dodjelu Stipendije

Grada Zagreba za izvrsnost studentima ostalih godina sveučilišnog preddiplomskog i integriranog preddiplomskog i diplomskog studija za akademsku godinu 2021./2022. moraju objaviti najkasnije do kraja studenoga 2021. godine.